

Obsah

ÚVODEM.....	11
I. SYSTÉM AUTOSÉMANTICKÝCH SLOVNÍCH DRUHŮ V SPISOVNÉ ČEŠTINĚ.....	13
0. Vstupní poznámka	13
1. Kritéria klasifikace slovních druhů.....	13
1.1. Autosémantické slovní druhy – 1.2. Syntémantické slovní druhy – 1.3. Jsou slovní druhy jazykovou realitou? – 1.4. Předpoklady vydělení slovních druhů jako jazykové kategorie – 1.4.1. Hodnota formálních (vý- razových) kritérií – 1.4.2. Kritéria sémantická a logická (V. Bröndal) – 1.4.3. Kritéria syntaktická – 1.5. Slovní druh jako model	
2. Základní pojmy navrhovaného modelu	17
2.1. Hierarchie syntaktických funkcí – 2.1.1. Primární a sekundární (terciální) syntaktické funkce – 2.1.2. Kuryłowiczovo »formální krité- rium« primární funkce – 2.1.3. Primární syntaktická funkce a význam slov – 2.1.4. Substance a forma obsahu v slovních druzích – 2.2. Poměr mezi slovními druhy – 2.2.1. Hranice mezi slovními druhy – 2.2.1.1. Typy křížení slovních druhů – 2.2.1.2. Podíl vlastností SD v slovech hybridních – 2.2.1.3. Slovnědruhové vlastnosti sloves a deverbativ – 2.2.1.4. Abstraktní názvy vlastností – 2.2.2. Nerovnocennost slovních druhů – 2.3. Slovní druhy z hlediska povrchové a hloubkové struktury – 2.3.0. K pojmu hloub- kové struktury – 2.3.1. Lyonsova koncepce slovních druhů – 2.3.2. Vztah slovních druhů k hloubkovým strukturám	
3. Základní autosémantické slovní druhy	30
3.1. Funkční soustava ZASD – 3.1.1. Zásady tabulace – 3.1.2. Tabulka syntaktických funkcí ZASD – 3.1.3. Významy ZASD – 3.2. Substantivum – 3.2.1. Substantivum konkrétní a abstraktní – 3.2.2. Jméno (substantivum) obecné a vlastní – 3.3. Verbum – 3.3.1. Významové typy sloves – 3.3.2. Spona a sponová slovesa – 3.3.2.1. Exkurz o sponě – 3.4. Adjektivum – 3.4.1. Adjektivum kvalitativní a vztahové – 3.4.1.1. Po- jetí v Morfologii slovenského jazyka – 3.4.1.2. Poměr k adjektivům neodvozeným a odvozeným – 3.4.2. Rozsah adjektiva – 3.4.2.1. Otázka tzv. deadjektivních adverbii – 3.4.2.1.1. Různorodost tradičně pojatého adverbia – 3.4.2.1.2. Výrazy typu <i>čistě</i> – 3.4.2.1.3. Návrh koncepce ad- jektiva – 3.4.2.1.4. Korelace tvarů <i>-e/-o</i> – 3.4.2.1.5. Tvary na <i>-o</i> mimo korelaci – 3.4.2.2. Krátké tvary adjektiv – 3.4.2.2.1. Rozsah – 3.4.2.2.2. Po- jetí F. Kopečného – 3.4.2.2.3. Funkční charakteristika různých tříd krátkých adjektiv – 3.4.2.2.4. Adjektiva <i>rád, nerad</i> – 3.4.3. Souhrnná cha- rakteristika adjektiva – 3.5. Cirkumstantivum – 3.5.1. Významové třídy cirkumstantiv – 3.5.2. Slovtvorná struktura cirkumstantiv	

4.	Nástavbové slovní druhy	54
4.1.	Lexikální kvantifikátory (číslovky) – 4.1.0. Kvantifikace a kvantifikátory různého řádu – 4.1.1. Základní číslovky – 4.1.1.1. Substantivní základní číslovky – 4.1.1.2. Adjektivní základní číslovky – 4.1.1.2.1. Čísla 1–4 – 4.1.1.2.2. Povaha determinace číslovkami – 4.1.1.2.3. Číslovky <i>jediný, oba</i> – 4.1.1.2.4. Neurčité adj. zákl. číslovky – 4.1.1.3. Typ <i>pět</i> – 4.1.1.3.1. Syntaktická a morfologická charakteristika – 4.1.1.3.2. Vliv typu <i>pět</i> na ostatní číslovky – 4.1.1.3.2.1. Vliv syntaktický i tvarový – 4.1.1.3.2.2. Vliv jenom syntaktický – 4.1.1.3.3. Zlomky typu <i>půlčtvrta/půlčtvrteho</i> – 4.1.1.3.4. Neohobné určité číslovky a výrazy pro kvantum – 4.1.1.3.5. Vývoj číslovek typu <i>pět</i> aj. v slovanských jazycích – 4.1.2. Druhé číslovky (specialia) – 4.1.2.1. Význam – 4.1.2.2. Poměr k číslu substantiva – 4.1.2.3. Užití – 4.1.2.4. Adj. <i> dvojaký, obojaký</i> atd. – 4.1.3. Skupinové číslovky typu <i>čtyř</i> (kolektiva) – 4.1.4. Násobné číslovky (multiplikativa) – 4.1.4.1. Poměr k základním číslovkám – 4.1.4.2. Cirkumst. násobná číslovka u adjektiva – 4.1.4.3. Poměr mezi cirkumst. a adj. číslovkou násobnou – 4.1.4.4. Výrazy <i>dvojmo, trojmo</i> atd. – 4.1.5. Řadové číslovky (ordinalia) – 4.1.5.1. Významový poměr mezi adj. a cirkumst. číslovkou – 4.1.5.2. Řadová číslovka v poměru ke kvantifikaci a identifikaci – 4.1.5.3. Výrazy <i>poslední, další</i> – 4.1.6. Podílné číslovkové výrazy – 4.1.7. Souhrnná charakteristika systému číslovek – 4.2. <i>Deiktická slova</i> (identifikátory) – 4.2.0. Deixe a zástupnost – 4.2.1. Slovesná deixe – 4.2.2. Identifikace neurčitá a určitá – 4.2.2.1. Sémantická struktura neurčitosti – 4.2.2.2. Sémantická struktura určitosti – 4.2.3. Indefinita – 4.2.3.1. Substantivní indefinita – 4.2.3.2. Poměr mezi <i> který — jaký</i> – 4.2.3.3. Indefinita s rysem +ign – 4.2.3.4. Indefinita typu <i>kdo-víkdo</i> – 4.2.3.5. Indefinita s rysem +vol – 4.2.3.6. Indefinita typu <i>několik</i> atd. – 4.2.3.7. Cirkumstantivní indefinita – 4.2.4. Definita – 4.2.4.1. Personalia – 4.2.4.1.1. Posesiva – 4.2.4.1.2. Reflexiva – 4.2.4.2. Demonstrativa – 4.2.4.3. Identifikátory ztotožňující – 4.2.4.3.1. Typ (<i>ten</i>) <i>tyž</i> – 4.2.4.3.2. Typ <i>jiný</i> – 4.2.4.4. Totožnostní adjektiva – 4.2.4.5. Totální identifikátory – 4.2.5. Vztažná slova (relativa) – 4.2.5.1. Repertoár relativ – 4.2.5.2. Závislá věta relativní – 4.2.5.3. Závislá věta s interrogativem – 4.2.5.4. Relativa <i>jenž/ jehož</i> atd. – 4.2.5.5. Relativa <i>což/pročež</i> atd. – 4.3. Predikátory – 4.3.1. Typ <i>zima, hanba</i> atd. – 4.3.2. Otázka predikativa – 4.3.3. Syntakticko-sémantické třídy predikativ – 4.4. Závěry o nástavbových (satelitní) slovních druzích	
5.	Poznámky o synsémantických slovních druzích	93
II.	K ZÁKLADNÍM POJMŮM FORMÁLNÍ MORFOLOGIE A MORFONOLOGIE.....	95
1.	K pojetí morfému	95
1.1.	Terminologie – 1.2. Pojetí variability morfému – 1.3. Variabilita morfému z hlediska znaku	

2. Základní pojmy morfématicky 97
- 2.1. Pojmy morfologické paradigmaticky – 2.1.1. Slovní tvar – 2.1.2. Morfologická báze – 2.1.3. Morfologické paradigma – 2.1.4. Morfologický typ – 2.1.5. Slovo tvorný typ – 2.2. Morfémy – 2.2.1. Kořeny – 2.2.2. fixy – 2.2.3. Lexikální morfémy – 2.2.4. Alternační morfémy – 2.2.5. Asociované morfémy – 2.2.6. Šev jako morfém – 2.3. Konektémy – 2.3.1. Status konektému – 2.3.2. Sekundární konektivní funkce morfémy – 2.3.3. Místo konektému v slovním tvaru (součást kmene — složeného sufixu) – 2.4. Hodnocení alomorfů – 2.4.1. Podmínka identity významu – 2.4.2. Podmínka materiální souvislosti – 2.4.2.1. Morfy více než jednofonémové – 2.4.2.2. Morfy jednofonémové – 2.4.2.3. Dvoufonémové morfy lišící se oběma fonémy – 2.4.2.4. Nulový alomorf – 2.4.3. Nekomplementární alomorfy (stylistické) – 2.5. Různomorfémové morfy – 2.5.1. Paralelní a synonymní morfémy – 2.5.2. Supletivní morfémy – 2.5.3. Nulový morfém (konektém)
3. K morfonologií 108
- 3.1. Morfoném v pojetí Trubeckého – 3.2. Bloomfieldova koncepce morfonému – 3.2.1. Ohlas Bloomfieldovy koncepce – 3.2.2. Vliv teorie distinktivních fonologických rysů – 3.3. Stanovisko autora k teorii distinktivních rysů – 3.4. Použitelnost pojmu morfonému – 3.5. Nerovnocennost alomorfů – 3.5.1. Prediktabilitnost alomorfů – 3.5.2. Redukce a rozšiřování – 3.5.3. Poměr mezi morfémy paralelními, supletivními atd. – 3.5.4. Informačněteoretické hodnocení alomorfů – 3.6. Vztahy mezi morfématickou, morfonologií, fonologií a fonetikou
- III. FORMAČNÍ PRAVIDLA ČESKÉ KONJUGACE 118
0. Konjugační kategorie 118
- 0.1. Osoba a číslo – 0.2. Soustava kategorií temporálně-modálních – 0.2.1. Čas – 0.2.2. Modus – 0.2.3. Vztah času a modu – 0.2.4. Systém temporálně-modálních tvarů – 0.2.5. Relativní časy – 0.3. Slovesný rod – 0.3.1. Prostředky diateze – 0.3.2. Pojem perifrastického pasiva (kritika) – 0.4. Neurčité slovesné tvary
1. Deskriptivní a generativní pojetí slovesných tvarů 126
- 1.1. Vývoj této koncepce – 1.2. Výhody a nevýhody – 1.3. Pojetí S. Romportla
2. Pojetí naší práce 129
- 2.1. Základní pojmy – 2.1.1. Tvoření jednoduchých tvarů – 2.1.2. Gramatické sufixy koncové a nekoncové. Symbolika – 2.1.3. Závislost kmene na gramatickém morfému

3.	Generativní model slovesného tvaru	131
	3.1. Základní schéma a základní pravidla – 3.2. Další pravidla – 3.3. Působnost pravidel a pojem centrálnosti/perifernosti	
4.	Prvky slovesných tvarů.	132
	4.1. Typy slovesných morfologickýchází – 4.2. Kmenové konektémy	
5.	Interpretace kolísání mezi slovesnými typy	134
6.	Alternace kmene	135
	6.1. Alternace kmenových konektémů – 6.2. Jiné alternace kmene – 6.2.1. Vokálnícké alternace – 6.2.2. Konsonantické alternace – 6.2.3. Podmíněnost alternací – 6.2.4. Pravidla řady (b) – 6.3. Posloupnost aplikace pravidel	
7.	Indikativ přítentu	138
	7.1. Morfémy osoby a čísla – 7.2. Pravidla tvoření – 7.3. Příklady	
8.	Imperativ.	139
	8.1. Problémy segmentace – 8.2. Pravidla tvoření – 8.3. Příklady	
9.	Přechodníky	141
	9.1. Problémy segmentace – 9.2. Alomorfy morfémů přechodníků – 9.3. Morfémy rodu a čísla – 9.4. Pravidla tvoření – 9.5. Příklady – 9.6. Tvoření aktivních participií	
10.	Příčestí trpné a základní tvar opisných empirických časů	144
	10.1. Morfémy příčestí trpného – 10.2. Pravidla tvoření příčestí trpného – 10.3. Morfém základního tvaru opisných empirických časů – 10.4. Pravidla tvoření – 10.5. Příklady	
11.	Infinitiv	144
	11.1. Morfém infinitivu – 11.2. Pravidla tvoření infinitivu – 11.3. Příklady	
12.	Nepravidelná slovesa.	147
	12.1. Slovesa s nenormální kombinací Tp — Ti – 12.2. Slovesa dvouzákladová a vícezákladová	
13.	Opisné tvary slovesa	148
	13.1. Indikativ préterita, antepreterita a kondicionál – 13.1.1. Předběžná formule ind. pré. – 13.1.2. Pojetí pomocného elementu pré. – 13.1.3. Nullovost pomocného elementu v 3. os. – 13.1.4. Předběžná formule kond. – 13.1.5. Vzájemný vztah pomocných elementů pré. a kond. – 13.1.6. Prvky popisu pré. a pravidla tvoření – 13.1.7. Interpretace tvarů antepreterita a kondicionálu min. — pravidla tvoření – 13.1.8. Příklady – 13.2. Futurum – 13.3. Deagentiv	
14.	Závěrem	154

IV. STAVBA TVARŮ ADJEKTIVNÍ A PRONOMINÁLNÍ FLEXE V SPISOVNÉ ČEŠTINĚ.....	155
1. Kmenový konektém v adjektivní a pronominální flexi.....	155
2. Tvary se zjevným kmenovým konektémem.....	156
3. Tvary s nulovým alokonektem.....	157
4. Nejasné případy.....	158
4.1. Koncovka instr. sg. mask. a neutra – 4.2. Koncový vokál nom. sg. – 4.3. Nom. sg. ten, onen, jenž – 4.4. Segmentace tvarů zájmena všechen	
5. Generativní model adjektivní a pronominální flexe.....	161
5.1. Kmeny a koncovky – 5.2. Přehled koncovek – 5.3. Základní pravidla tvoření tvarů – 5.4. Pravidla alternace kmene – 5.5. Tvoření životných a neživotných tvarů	
6. Závěrem.....	164
V. KE DVĚMA KONCEPCÍM STAVBY JEDNODUCHÝCH SLOVESNÝCH TVARŮ V ČEŠTINĚ.....	165
1. Kmenotvorná přípona ve stavbě slovesných tvarů.....	165
2. Sporné otázky vydělení kmenotvorné přípony.....	165
3. České sloveso.....	166
4. Hodnocení obou pojetí kmene.....	169
VI. ZMĚNY KMENOVÝCH KONEKTÉMŮ A SLOVESNÝCH TYPŮ VE VÝVOJI ČEŠTINY.....	172
0. Úvodem.....	172
1. Praslovanské období před kontrakcí.....	173
2. Období po kontrakci a jerových změnách.....	175
3. Období přehlásky.....	177
4. Období po zániku měkkostní korelace souhlásek a imperfekta ..	178
5. Vývoj od 15. stol.	179
6. Vývoj v centrálních hanáckých nářečích.....	180
7. Závěrem.....	181

VII. PREFIXACE A SLOVESNÝ VID. (K prefixům prostě vidovým a subsumpci).....	183
VIII. PREFIXÁLNÍ SLOVESA VE VÝVOJI ČESKÉHO SLOVESNÉHO VIDU	196
IX. MÍSTO OKAMŽITÝCH SLOVES V SOUSTAVĚ ČESKÉHO SLOVESNÉHO VIDU	204
X. ROZŠÍŘENÍ A STABILIZACE DISTRIBUTIV TYPU POVYHAZOVAT VE SPISOVNÉ ČEŠTINĚ.....	210
XI. RELATIVNÍ ZÁJMENA V ČEŠTINĚ A NĚMČINĚ (<i>jenž — který, der — welcher</i>).....	217
XII. K VÝZNAMU PŘEDLOŽKOVÝCH PÁDŮ V ČEŠTINĚ.....	221
XIII. K JEDNOMU FUNKČNÍMU ROZDÍLU V SOUSTAVĚ PARTIKULÍ.....	231
XIV. MÍSTO SLOV TYPU ANO/NE V SLOVNĚDRUHOVÉM SYSTÉMU ČEŠTINY A NĚMČINY	235
RESUMÉ.....	245
LITERATURA	257